

Παπα Φώτης Καλογήρου: μια προσωπικότητα του Κυπριακού Αγώνα

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=168069>]

Μετά την σύλληψίν μου 27.3.56

Από της μεταφοράς μου εις Ομορφίταν, έπειτα εις τας φυλακάς (12.4.56) εις Πύλα (από 2/6ου έως 13.7.56) και πάλιν εις τας φυλακάς, συνεχής προσπάθειά μου ήτο η καθοδήγησις των συγκρατουμένων μου εις τας εκάστοτε ενδεικνυομένας ενεργείας προς εξυπηρέτησιν του Αγώνος, η τόνωσις του θρησκευτικού και εθνικού φρονήματός των και του αγωνιστικού πνεύματος, τόσοσιν μεταξύ των ανδρών όσον και των γυναικών (μετά των οποίων είχαν επίσης τρόπον να επικοινωνώ), και η κατά το δυνατόν ενίσχυσις του αγώνος και η ενημέρωσις υμών [Διγενή] δι' οτιδήποτε το εξυπηρετικόν αυτού.

Λεπτομερή έκθεσιν από της συλλήψεώς μου, δια την κατάστασιν εις Ομορφίταν, τας ανακρίσεις εις τας οποίας υπεβλήθην, την δράσιν μου έπειτα εις τας Φυλακάς μεταξύ των καταδικών, εις την Πύλαν έπειτα και κατόπιν εις τας φυλακάς, μέχρι του Ιουλίου 1956, υπέβαλα προς υμάς τότε εκ των Φυλακών, ήτις περιείχε πολλά αξιοσημείωτα γεγονότα και περί προσώπων, πραγμάτων και της γενικής καταστάσεως. Δεν γνωρίζω εάν σώζεται η έκθεσίς μου εκείνη. Επί των ιδίων γραμμών εσυνεχίσθη η προσπάθεια μέχρι της απολύσεώς μου (22.2.1959) ευρισκόμενος εις συνεχή επαφήν μεθ' υμών. Εάν σας χρειασθή έκθεσίς μου δι' οτιδήποτε συγκεκριμένον θέμα και γεγονός προς και μετά την σύλληψίν μου εις το οποίον είχαν οιονδήποτε μέρος, είμαι πρόθυμος να ανταποκριθώ.

Παρένθεσις: Διεβίβασα εγκαίρως επιθυμίαν σας - εκφραζομένην εν τη από 11.10.62 επιστολή σας προς εμένα έχετε σημείωσιν εκ μέρους των: Λούλλας Κοκκίνου και Δήμητρας Κουρσουμπά δια τας δαπάνας της Οργανώσεως κατά την περίοδον κατά την οποίαν είχαν αυτά διαδοχικώς το Ταμείον.

Προσπάθειαι απελευθέρωσης αιμνήστου Μ. Καραολή:

Όσον αφορά δε τας προσπάθειάς, τα σχέδια και τους λόγους της μη αποδράσεως εκ των φυλακών του αιμνήστου Μ. Καραολή επισυνάπτω έκθεσιν του δεσμοφύλακος Πέτρου Γιαννουρή, όστις ήτο ο τελευταίος που τον παρώτρυνε να φύγουν μαζί, του άνοιξε και τον εκάλεσε να τον ακολουθήση. Υποβάλλει επίσης προς υμάς εκτενή και λεπτομερή έκθεσιν των διαφόρων φάσεως των προσπαθειών προς απελευθέρωσιν, του μ. Καραολή, ο Λοχίας των φυλακών Παρασκευάς Κύρου, όστις ήτο ο επί κεφαλής των δεσμοφυλάκων οίτινες συνηργάσθησαν προς τον σκοπόν αυτόν.

Το ιστορικόν της επαφής μας και χρησιμοποίησεως του λοχίου Παρασκευά Κύρου. Έχει ως εξής:

Εις το Γ. Κέντρον μας απασχολούσε συνεχώς η γενομένη σύλληψις του Καραολή και η τύχη του εις το δικαστήριον δεδομένου ότι εκατηγορήθη δια φόνον. Εάν κατορθούτο η απελευθέρωσίς του θα ήτο ούτος ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισεως του ζητήματος τούτου. Εγένετο διάφοροι σκέψεις. Εις μίαν περίπτωσιν ωμιλούσαμεν επί του θέματος τούτου μετά του Φαρμακοποιού κ. Ανδρέα Γεωργιάδη (με επεσκέπτετο ο κ. Γεωργιάδης ως σύνδεσμος του Επιθεωρητού εις το C.I.D. κ. Χρ. Δεκατρή) και τον ηρώτησα εάν γνωρίζη οιοδήποτε

αξιωματικόν εις τας φυλακάς, αξιόπιστον πρόσωπον δια να έλθωμεν εις επαφήν μετ' αυτού. Αφού εσκέφθη μου ανέφερε τον Λοχίαν Παρασκευάν Κύρου. Ανέλαβε να τον πλησιάση και να τον βολιδοσκοπήση κατά πόσον θα ηδύνατο να μας βοηθήση, ούτος απεδέχθη μετά προθυμίας και εν συνεχεία του εξητήσαμεν και μας εφόδιασε με σχέδιον των φυλακών μετά σχετικών επεξηγήσεων δια την εσωτερικήν κατάστασιν των φυλάκων και του τρόπου λειτουργίας των. Όπως ήτο η κατάστασις, αντελήφθημεν ότι δεν ήτο δυνατόν δια δυναμικών μέσων να ελευθερωθή ο Καραολής. Ηρωτήσαμεν τον ίδιον (τον Π. Κύρου) κατά πόσον θα μπορούσε να συνεργασθή με άλλους, των φυλακών και να καταστρώσουν σχέδιον φυγαδεύσεώς του. Είπεν ότι του εχρειάζοντο χρήματα δια να δυνηθή να δημιουργήση το κατάλληλο κλίμα γύρω του και να επιδιώξη την συνεργασίαν και άλλων δεσμοφυλάκων. Κατόπιν ενημερώσεως και εγκρίσεως υμών εδόθη εις αυτόν ποσόν £200 ως αρκετόν δια να φέρη εις πέρας το έργον του. Ηκολούθησαν έπειτα αι προσπάθειαι και αι φάσεις τας οποίας αναφέρει ο ίδιος εις την έκθεσίν του. Δύνασθε να συμπεράνετε από τας αποστελλομένας εκθέσεις, τους λόγους και τα αίτια της μη επιτεύξεως του αντικειμενικού σκοπού, όλων εκείνων των προσπαθειών και να καταλογίσητε ευθύνας. Ειδικώς δια το σημείον της εκθέσεως του Λοχίου Παρασκευά Κύρου το αναφερόμενον εις τας αστυνομικάς στολάς, αναφέρω ότι, εξ όσων ενθυμούμαι, η κλοπή αστυνομικών στολών δεν είχε σχέσιν με το σχέδιον αποσπάσεως του Καραολή υπό ιδικών μας μετημφισμένων αστυνομικών, καθ' ότι τας αστυνομικάς στολάς μας επρομήθευσαν δικοί μας αστυνομικοί από τας ιδικάς των στολάς. Οιασδήποτε άλλας σχετικής πληροφορίας η επαληθεύσεις των σχετικών προς το θέμα απελευθερώσεως Καραολή εκθέσεις δύναται να σας δώση ο Γιαννάκης Δρουσιώτης όστις ήτο ο πρωτεύων παράγων τότε του Γ. Κέντρου εις Λευκωσίαν και πλήρως αναμεμιγμένος εις την υπόθεσιν.

Το ποσόν των £200- ως γνωστόν εξητήσαμεν από τον Π. Κύρου να μας επιστραφή ή τουλάχιστον το υπόλοιπον των εξόδων του υπολογιζομένων εις £50- Δεν είχε όμως εις χείρας του το υπόλοιπον τούτο (£150-) και κατόπιν εγκρίσεως υμών επλήρωνε £10 μηνιαίως εις εμέ. Μέχρι της συλλήψεώς μου κατέβαλε τρεις δόσεις. Μετά την αποφυλάκισίν μου εξήτησα από αυτόν να κανονίση τον λογαριασμόν εκείνον: Να μου δώση σαφή κατάστασιν των εξόδων που έκαμε δια να αφαιρεθούν και να εμβάση τα υπόλοιπα δια να εκκαθαρισθή ο λογαριασμός αυτός με σχετικήν έκθεσιν προς υμάς. Μου έδωσεν ακόμη £15- εις διαφόρους δόσεις. Έπειτα μου είπεν ότι είχαν οι πρώην κρατούμενοι εις τα Κρατητήρια Πύλας εκκρεμούντα χρέη προς αυτόν από τσιγάρα κ.λ.π. τα οποία τους επρομήθευεν ότε ούτοι ήσαν υπό τιμωρίαν, και υπέβαλε τας απαιτήσεις του προς τον Αρχιεπίσκοπον με τας υπογραφάς των εκάστοτε Επιτρόπων των Κρατητηρίων. Έδωσε και εις εμέ τοιούτον αντίγραφον. Το θέμα αυτό των £200 σας το ανέφερα όταν σας

συνήντησα εις Αθήνας κατ' Οκτώβριον του 1959 και μου είπατε ότι η εκκαθάρισις δέον να γίνη προς τον Αρχιεπίσκοπον.

Συνήντησα τον Αρχιεπίσκοπον και εξέθεσα προς αυτόν τα των £200-. Είχον εις χείρας μου το σύνολον του ποσού το οποίον είχεν εμβάσει προς εμέ ο Π. Κύρου εκ £45- και είπον ότι ούτος έμενε εκτεθειμένος δια το υπόλοιπον. Ο Αρχιεπίσκοπος αποφάσισε να του χαρίση το υπόλοιπον αντί των απαιτήσεών του. Εζήτησα και μου έδωσε έγγραφον την απόφασίν του αυτήν (την οποίαν και κρατώ) το δε εμβασθέν εις εμέ ποσόν των £45- ενετάλην υπό του Αρχιεπισκόπου να το δώσω εις το ταμείον της ΟΧΕΝ Λευκωσίας δια τους σκοπούς της όπερ και έπραξα και έχω επίσης την σχετικήν απόδειξιν.

(συνεχίζεται)